

เส้นทางไปของ
ผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง

ชนเหล่าใดในศาสนานี้ละการระคะนอง
คือภวระคะ และโมหะได้ขาด
ชนเหล่านั้น ย่อมไม่ต้องนอนในครรภ์
คือเกิดอีก เพราะถึงนิพพานดับทุกข์เป็นสนิทดีแล้ว

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๑๖

การเจริญสมาธิภาวนา เป็นหนึ่งในบุญกิริยาวัตถุ ๓ ประการ ที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นหนทางที่จะทำให้เข้าถึงความบริสุทธิ์ ความเต็มเปี่ยมของชีวิต ทุกคนที่เกิดมาแล้ว หากไม่ได้ประพฤติปฏิบัติธรรม ก็ไม่สามารถทำจิตให้หลุดพ้นจากอาสวกิเลสเข้าไปสู่เส้นทางสายกลางภายในได้ การแสวงหาความบริสุทธิ์เพื่อให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะคือวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของการเกิดมาเป็นมนุษย์ ฉะนั้นความเป็นมนุษย์จะสมบูรณ์ได้ต้องเจริญสมาธิภาวนาทำใจหยุดใจนิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ซึ่งเป็นทางเอกสายเดียว ที่มุ่งตรงต่ออายตณนิพพาน

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏอยู่ใน ฉัตตมาณวกวิมาน ความว่า

“เอธ ปชหนฺติ กามราคะ

ภวราคานุสฺสยญจ ปหาย โมหํ

น จ เต อุเปนฺติ คพฺภเสยฺยํ

ปรินิพฺพานคตา หิ ลีลิตฺวา

ชนเหล่าใดในศาสนานี้ละกามราคะอนุสัยคือภวราคะ และโมหะได้ขาด ชนเหล่านั้น ย่อมไม่ต้องนอนในครุฑ คือเกิดอีก เพราะถึงนิพพานดับทุกข์เย็นสนิทแล้ว”

อาสวกิเลสและเครื่องร้อยรัดทั้งหลายมีกามราคะเป็นต้น เป็นเครื่องผูกสรรพสัตว์ทั้งหลายให้เวียนวนอยู่ในกองทุกข์

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๑๓

เวียนว่ายตายเกิดมานับภพนับชาติไม่ถ้วน เพราะยังไม่สามารถ
กำจัดกิเลสอาสวะทั้งหลายได้อย่างสิ้นเชิง ผู้ใดก็ตามรู้แจ้ง
เห็นจริงในโลกและชีวิตได้อย่างนี้ว่า ทุกๆ ชีวิตต่างอยู่ในคุกคือ
ภพน้อยใหญ่อย่างนี้ แล้วเร่งสร้างบารมี หมั่นทำใจหยุดใจนิ่งจน
กระทั่งกำจัดกิเลสอาสวะได้อย่างเด็ดขาดหมดสิ้นแล้ว จะเข้าสู่
อายตณนิพพาน แดนเกษมที่พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลาย
ท่านปรากฏอยู่ด้วยธรรมกายไม่ต้องกลับมาเวียนตายเวียนเกิด
กันอีกต่อไป

แต่การเดินทางในวัฏสงสารนั้น หากเราไม่มีที่พึ่งที่ระลึก
แล้ว ก็ยากที่จะนำพาตัวของเราให้ปลอดภัยภัยคืออบายภูมิได้
เพราะในโลกทุกวันนี้ กระแสกิเลสได้ปนเป็นไปทั่ว ได้ชักนำ
จิตใจของมนุษย์ทั้งหลาย ให้หมกมุ่นอยู่แต่กับสิ่งที่ไม่บริสุทธิ์
จนทำให้आุภาพของใจนั้นเสื่อมถอยลงไป มีโอกาสสร้างบาป
อกุศลเพิ่มพูนขึ้นโดยไม่รู้ตัว หากไม่ได้กัลยาณมิตรคอยชี้แนะ
ช่วยบอกหนทางแห่งความถูกต้องให้ จนกระทั่งสามารถรู้ได้ว่า
อะไรคือที่พึ่งในสังสารวัฏแล้ว เป็นการยากที่จะเอาตัวรอด
จากอบายภูมิได้ แต่ถ้าผู้ใดได้รู้แจ้งและมีที่พึ่งที่ระลึกให้แก่ตนเอง
นับเป็นความโชคตัวอย่างมหาศาล พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้นที่เป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุด ไม่มีสิ่งใด
ที่เป็นที่พึ่งที่ระลึกยิ่งไปกว่านี้ ผู้ที่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ย่อม

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๑๘

จะประสบความสำเร็จทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

*เหมือนชีวิตจริงของมาณพคนหนึ่ง ในสมัยพุทธกาล นามว่า ฉัตตมาณพ เป็นบุตรคนเดียวของพราหมณ์ในเสถัพยนคร มาณพนี้เป็นที่รักของบิดามารดามาก เพราะเป็นบุตรชายคนเดียว เมื่อเติบโตขึ้น บิดาได้ส่งไปศึกษาเล่าเรียนมนต์และวิชาทั้งหลาย ในสำนักของโปกขรสาติพราหมณ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่มีชื่อเสียงมากในยุคนั้น เนื่องจากว่ามาณพเป็นผู้ที่มีปัญญา จึงใช้เวลาไม่นานนัก ก็สามารถศึกษาเล่าเรียนวิชาทั้งหลายได้จบสิ้น

เมื่อเรียนจบแล้วจึงเข้าไปหาอาจารย์และถามว่า “กระผมได้ศึกษาเล่าเรียนจนจบแล้ว กระผมควรให้ทักษิณาคำบูชาครูแก่อาจารย์เป็นจำนวนเท่าไรขอรับ” อาจารย์ของมาณพนั้นกล่าวว่า “ธรรมดาลูกศิษย์ควรให้คำบูชาครูพอเหมาะสมกับฐานะของตนเอง เจ้าจงนำหยาปณะมาพั้นหนึ่ง เป็นคำบูชาครูเถิด” พอมาณพได้ฟังอย่างนั้นก็ลาอาจารย์กลับมาที่เสถัพยนคร บ้านเกิดของตัวเอง ใหว่บิดามารดาแล้วบอกเรื่องราวทั้งหมด แก่บิดาโดยกล่าวขึ้นว่า “ขอพ่อได้โปรดให้ทรัพย์จำนวนพันหยาปณะแก่ลูกด้วยเถิด ลูกจะเอาไปเป็นคำบูชา

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๑๕

ครู” บิดามารดาตอบตกลง แล้วนำกำหนดมาผูกเป็นหอ มอบให้กับลูกชายตนเอง

การจัดเตรียมทรัพย์ค่าบูชาครูครั้งนี้ หาได้รอดพ้นจากสายตาของพวกโจรไปได้ จึงได้วางแผนที่จะปล้นชิงทรัพย์มาฉวยในระหว่างทาง พอวันรุ่งขึ้นมาณพผู้ไม่รู้ชะตาชีวิตของตนเอง ได้ถือทรัพย์เพื่อจะเดินทางกลับไปยังสำนักของอาจารย์ ไกลรุ่งของวันนั้น พระบรมศาสดาตรวดดูสัตว์โลก เห็นฉัตตมาณพเข้ามาในข่ายคือพระญาณ ทรงทราบว่า ฉัตตมาณพนี้จะถูกโจรฆ่าชิงทรัพย์ แม้ตัวของมาณพเองจะเป็นผู้ที่มีจิตใจที่ดี แต่ยังไม่เป็นที่พึงในปรโลก

ด้วยพระมหากุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่หลังจากทรงดำริอย่างนั้นแล้ว พระพุทธรองค์จึงได้เสด็จไปประทับนั่งอยู่ที่โคนต้นไม้แห่งหนึ่งเพื่อดักรอมาณพนั้น ส่วนฉัตตมาณพได้ถือทรัพย์ค่าบูชาครูมุ่งหน้าไปสำนักอาจารย์ และได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้าระหว่างทาง จึงเข้าไปยืนเฝ้า พระศาสดาตรัสถามว่า “เธอจะเดินทางไปไหน” ฉัตตมาณพได้กราบทูลเรื่องราวทั้งหมดให้ทราบ พระศาสดาฟังเรื่องราวทั้งหมดแล้วจึงตรัสว่า “ดูก่อนมาณพ เธอเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ แต่เธอเองยังมิรู้จักที่พึงที่ระลึกที่แท้จริงของชีวิตเลย เธอรู้จักสละและศีลหรือยังเล่า”

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๒๐

ครั้งพระศาสดาตรัสถามอย่างนี้ มาณพกราบทูลว่า “ไม่รู้จักเลย พระเจ้าข้า” พระศาสดาตรัสว่า “ดูก่อนมาณพ ชีวิตที่ไม่มีที่พึ่ง เป็นชีวิตที่ไม่ปลอดภัยทั้งภายในปัจจุบันนี้และภายในสังสารวัฏ เธอจงเรียนเอาวิธีถึงสรณะก่อนเถิด”

มาณพเองเป็นผู้ที่มีบุญพอสมควร เมื่อพระบรมศาสดาตรัสอย่างนั้น จึงน้อมรับด้วยความเคารพ พระบรมศาสดาตรัสว่า “ผู้ใดเป็นผู้ที่ประเสริฐในหมู่มนุษย์ เป็นศากยมุณี ทำกิจที่ควรทำแล้ว ถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน พรั่งพร้อมด้วยพละและวิริยะ เธอจงเข้าถึงผู้นั้น ผู้เป็นสุคตเป็นสรณะ เธอจงเข้าถึงพระธรรมที่ล้ำกราคะไม่หวนไหว ไม่เศร้าโศก เป็นอสังขตธรรม ไม่ปฏิกุล ไผเราะ ชื่อตรง จำแนกไว้ดีแล้ว เป็นสรณะ บัณฑิตทั้งหลายกล่าวทานที่ถวายในท่านเหล่าใด ว่ามีอานิสงส์มาก ท่านเหล่านั้นคืออริยบุคคลสี่จำพวกแปดบุรุษ ผู้แสดงธรรม เธอจงเข้าถึงพระสงฆ์นั้นเป็นสรณะเถิด”

มาณพฟังพระดำรัสของพระศาสดาอย่างนั้นแล้ว เกิดความเลื่อมใสอย่างไม่มีประมาณ จึงประกาศตนเอง ขอเป็นผู้ที่มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะ พระบรมศาสดาทราบอย่างนั้นแล้ว ให้มาณพตั้งอยู่ในศีลห้าแล้วเสด็จหลีกไป หลังจากที่พระศาสดาเสด็จไปแล้ว ในใจของมาณพยังตรึกระลึกนึกถึงคุณของ

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๒๑

พระรัตนตรัยอยู่ตลอดเวลา หัวใจยังพองโตไปด้วยความปีติ
ก้มหน้าก้มตาเดินมาจนกระทั่งถึงบริเวณที่พวกโจรดักรุมอยู่
พอพวกโจรเห็นฉัตรमाणพิกัปกัณวังกฐเข้ามา มาณพไม่ได้
ใส่ใจถึงโจรเหล่านั้นเลย ในใจของตัวเองยังคงตรึงกระตือรือร้นถึง
พระรัตนตรัยอยู่ตลอดเวลา

โจรคนหนึ่งได้เอาลูกธนูอาบยาพิษแทงอย่างฉับพลัน
ทำให้มาณพนั้นสิ้นชีวิตลงทันที หลังจากที่มาณพตายแล้วก็พากัน
ชิงเอาทรัพย์นั้นไป มาณพผู้ได้ที่พึงในนาที่สุดท้าย ตายไปใน
ขณะที่ใจผ่องใสมีพระรัตนตรัยเป็นอารมณ์ ได้ไปเกิดในวิมาน
ทองประมาณ ๓๐ โยชน์ ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เหมือนหลับ
แล้วตื่นขึ้นในอัตภาพใหม่ เมื่อเห็นมหาสมบัติอันโอฬารอย่างนั้น
ก็ตรวจสอบพฤติกรรมของตัวก็รู้ว่า ที่เรามีสมบัติใหญ่อย่างนี้ก็ด้วย
พระมหากรุณาของพระบรมศาสดาแท้ๆ

ฝ่ายหมู่ญาติของเขารู้ข่าวการเสียชีวิต ต่างพากัน
เศร้าโศกเสียใจ มารวมประชุมกันกระทำฅาปนกิจในวันนั้นเอง
พระบรมศาสดาได้เสด็จมาที่สถานที่แห่งนั้น แม้ฉัตรเทพบุตรก็ได้
ลงมาถวายบังคมพระบรมศาสดา ยังความอัศจรรย์ใจให้เกิดขึ้น
กับพุทธบริษัทที่ประชุมกัน พระบรมศาสดาทรงแสดงธรรม
โปรด ฉัตรเทพบุตรได้บรรลุโสดาปัตติผล ในคราวนั้นเอง ฝ่าย

เส้นทางไปของผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึง

๑๒๒

ญาติของเทพบุตรต่างก็มีศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัยยิ่งขึ้นไป

เราจะพบได้ว่า พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกได้ในทุกที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ การระลึกนึกถึงพระรัตนตรัยนั้นจะทำให้มีความอบอุ่นและปลอดภัยในชีวิต และเราไม่ทราบว่าจะต้องพบเจอกับภรรณภัยเมื่อใด การมีที่พึ่งให้กับตัวของเราจะเป็นเครื่องประกันได้ว่า ชีวิตในวันข้างหน้าของเราจะต้องปลอดภัยและจะประสบแต่สิ่งที่ดีงาม ฉะนั้นควรที่จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมเสมอ เพราะการปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในเท่านั้น ที่จะเป็นที่พึ่งที่แท้จริงของเราตลอดไป ดังนั้นให้ทุกท่านเป็นผู้มีความรักและขยันปฏิบัติธรรมกันอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ได้ชื่อว่า เป็นผู้ปลอดภัยอย่างแท้จริง

